

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ *

Κατὰ τὴν πολλάκις δηλωθεῖσαν γνώμην μου ἀπαικτικῆς ὁρᾶς τῆς ἑπτακίστου καὶ ἀπροσκόπτου ἐφαρμογῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος εἶναι ἡμεῖς αὐτοῦ συλλήψεις νομοθετικῆς ἀποκεντρωτικῆς, στηριζομένης δηλονότι εἰς τὴν καταμερισμὸν τῶν καθηκόντων ἐν τῇ σφαιρᾷ τῆς διοικήσεως καὶ εἰς τὴν προσήκουσαν ἀσφάλειαν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν δημοτικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν. Τῆς κυβερνήσεως ἐρειδομένης εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν εὐνοίαν τῆς πλειονοψηφίας τῆς βουλῆς, ἥτις σύγκειται ἐκ βουλευτῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ ἐκλογικῶν συλλόγων, ὧν πολλὰ μέλη εἰς χορήγησιν τῆς ψήφου αὐτῶν ἀπαιτοῦσι τὴν εἰς αὐτὰ παροχὴν θέσεων ἢ ἄλλων προσωπικῶν συμφερόντων τὴν ἐκνεποίησιν, ἀναγκαστικῶς ἐπεταί, ὅτι ἐν κοινοβουλευτικῇ πολιτείᾳ τὰ ἀπὸ τῆς κυβερνητικῆς ἐξουσίας ἐξαρθρώμενα πολλαπλὰ συμφέροντα διχτίζονται ἐπὶ ζυμῇ τῆς χώρας, διανεμόμενα ὡς λάφυρα πρὸς ἄγρευτὴν βουλευτικῶν ψήφων ἐν τῇ βουλῇ ἢ ψήφων ἐκλογέων ὑπὲρ τῶν ὑπουργικῶν ὑποψηφίων ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς συλλόγοις. Ἄλλως ἡ κυβερνητικὴ ἐξουσία, προνοοῦσα γενικῶς περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, ἀδυνατεῖ νὰ κατέλθῃ εὐδοκίμως εἰς τὰς συγκεκριμένους περιπτώσεις τῆς διοικητικῆς ἐνεργείας, ἀμέσου καὶ προχείρου θεομένου ἀντιλήψεως. Οὐδὲν ἀνάγκη ἀρχῶν προχείρως ἐνεργουσῶν πρὸς εὐρυθμον διοίκησιν διὰ μόνου δὲ τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἔργων ἐν τῇ διοικήσει εἶναι ἀριδὴλως κατορθωτὴ ἢ ἐφ' ἐκάστη μερικῇ διοικητικῇ ἐνεργείᾳ ὑπερῆς ἀρχῆς ἐγγυτάτης, προσφυοῦς εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ πρόσφορον ἐνέργειαν, τῆς συγχωνεύσεως τῶν διοικητικῶν καθηκόντων εἰς τὴν κεντρικὴν ἀρχὴν οὐ μόνον προκλούσης τὴν παρανόησιν καὶ τὴν παραμέλησιν τῶν μερικῶν συμφερόντων, τῶν συσσωρευομένων εἰς αὐτήν, ἀλλὰ καὶ τὸν ζῆλον τῶν δημοτικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν ἐξαφανιζούσης καὶ τὴν τοσοῦτο χρήσιμον εἰς πιστὴν τοῦ καθήκοντος ἐκπλήρωσιν διέγερσιν τῆς φιλοτιμίας αὐτῶν πρὸς κωλύσεως. Ἐπομένως κατὰ τὴν γνώμην μου κύριος λόγος τῆς ἐλαττωματικῆς καὶ ἀνεπιτυχοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ κρατούσα ἐν αὐτῇ φοβερὰ πολιτικὴ συγκέντρωσις, καὶ ἰδίως ἡ περὶ τὴν δημοτικὴν καὶ ἐπαρχιακὴν διοίκησιν, ἥτις τυγχάνει οὐσα πιστικωτέρα καὶ μᾶλλον ἐπιτεταμένη ἢ πανταχοῦ ἀλλαχοῦ.

* Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Συλλόγῳ κατὰ Δεκέμβριον 1882.

Εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐπιτρικήτω νὰ παραβάλωμεν σήμερον ἐν συντόμῳ τὴν ἐπαρχιακὴν ἡμῶν διοίκησιν πρὸς τὴν ἐπαρχιακὴν διοίκησιν τῶν ἐπικρατειῶν ἐκείνων, εἰς ἃς ἀνήκει ἡ ὑπεροχὴ τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ἰσχὺς τῶν ὄπλων καὶ ἡ ἡγεμονία ἐν ταύτῳ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ. Καὶ πρῶτον ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ Ἀλβιόνι ἡ ἐπαρχιακὴ διοίκησις στηρίζεται κατὰ πάντα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιοικήσεως, τῆς ἀγγλιστὶ ὀνομαζομένης *self Government*. Ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ διοικήσει τέσσαρες ἄμισθοι ἐπιμεληταί, ἐκ τῶν ἐγκριτοτάτων ἐν πλούτῳ καὶ παιδείᾳ, συγκεντροῦσιν ἅπασαν τὴν ἰσχύν, ὁ *Sheriff*, ὁ τοποτηρητής, ὁ *Coroner* καὶ ὁ εἰρηνοδίκης, καὶ αἱ σύνοδοι αὐτῶν. Ἐκ τούτων ὁ *Sheriff* ἄλλοτε μὲν, μέχρι τῶν χρόνων Ἐδουάρδου τοῦ Β', ἐξελέγετο ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐκάστης κομητείας, ἔκτοτε δὲ διορίζεται μὲν ἐν συνεδριάσει τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συνεδρίου διὰ βελονισμοῦ, ἦτοι διὰ διατρυπήσεως τοῦ ἐνόματος τοῦ διοριζομένου διὰ τῆς χρυσῆς βελόνης τῆς βασιλείσεως, διορίζεται δὲ ἐνιαυσίως μεταξὺ τριῶν ὑποψηφίων μεγαλοκτημόνων, προτεινομένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, τοῦ λόρδου Καγκελλαρίου, τῶν δικαστῶν καὶ τινων ἄλλων μεγάλων τοῦ ἐξ ἀπορρήτων συνεδρίου· ἀλλ' ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ, βάρη μόνον πολλὰ ἐπάγουσα, εἶναι, ὡς εἴρηται, ἄμισθος· ὑποχρεοῦται δὲ ὁ διορισθεὶς νὰ δεχθῇ καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ τῆς θέσεως καθήκοντα ἐπὶ ἑνα ἐνιαυτόν, οὐ μόνον ἀπαγορευομένης τῆς παραιτήσεως, ἀλλὰ καὶ κολαζομένης ποινικῶς. Ὁ *Sheriff* οὗτος ἀντιπροσωπεύει ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ διοικήσει τὴν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπιμελεῖται τῆς τακτικῆς εἰσπράξεως τῶν κυβερνητικῶν τελῶν καὶ τῆς προστασίας τῶν ἡγεμονικῶν νομίμων· πρὸς δὲ δικάζει μετὰ τῶν εἰρηνοδικῶν τὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις καὶ λοιπὰ πταίσματα δίκην κατωτέρου ποινικοῦ δικαστοῦ, ἐκτελεῖ δ' ἔστιν ὅτε καὶ καθήκοντα ἀστυκοῦ δικαστοῦ, ἐπιφορτιζόμενος ὑπὸ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων τὴν βεβαίωσιν καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ζημίας καὶ τὴν σύλληψιν καὶ προσωποκράτησιν τοῦ διαταράξαντος τὴν κατοχὴν· ἀλλ' ἔχει ὡσαύτως καὶ εἰσχυγελικά τινα καὶ διοικητικὰ καθήκοντα, καταδιώκων μὲν αὐτεπαγγέλτως τοὺς φονεῖς καὶ τοὺς αὐτουργοὺς τῶν βαρυτέρων ἀδικημάτων, δυνάμενος δὲ πρὸς τοῦτο νὰ ὀπλίσῃ πάντας τοὺς ἱκανοὺς φέρειν ὅπλα ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ· οὐχ ἥττον δὲ διευθύνει τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τῆς κομητείας καὶ ἀναγγέλλει τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν εἰς Λονδίνον.

Ὁ *Sheriff* ἄλλοτε, ἐν καιρῷ δηλονότι τῆς Νορμανδικῆς κατακτήσεως, ἦτο καὶ ὁ ἀνώτατος στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς ἐν τῇ κομητείᾳ· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Τουδῶρων τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα περιήλθον εἰς τὸν καλούμενον τοποτηρητήν, ἰσοβίως διοριζόμενον ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας μεταξὺ ὡσαύτως τῶν μεγαλοκτημόνων κατοίκων τῆς κομητείας, ἀλλ' ἄμισθως καὶ τοῦτον ὑπηρετοῦντα. Ὁ τοποτηρητής οὗτος

εἶναι ὁ ἀνώτατος διοικητὴς τῆς ἐν τῇ κομητείᾳ ἐνόπλου δυνάμεως, δηλοῦντι τῶν τε κυρίως στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς κομητείας καὶ τῶν ἐνόπλων πολιτικῶν δυνάμεων αὐτῆς, τῶν σχηματιζομένων ἐκ τῶν ἐνόπλων ἀγροτῶν, ἔχων προσέτι τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀναπληρωτὴν, τοὺς ἀξιωματικούς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ ἐπαρχιακοῦ στρατοῦ· ἀλλ' ἐκπληροῖ οὐχ ἥττον καὶ καθήκοντα ἀρχιεφύλακος, ἐντεταλμένος ἐνεκα τοῦτο τὴν φύλαξιν τῶν προκτικῶν τῶν τριμηνιαίων δικαστικῶν συνόδων. Τοῦ *Coroner* τὸ ἀξίωμα εἶναι ὡσαύτως ἰσοδύναμον, ἀλλὰ δὲν πηγάζει τανύν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, ὡς τὸ τοῦ τοποτηρητοῦ. Ἄλλοτε περιεβόλουντο καὶ οἱ *Coroners* τὸ ἀξίωμα αὐτῶν διὰ βασιλικῆς ἐκλογῆς, καὶ εἶχον εὐρεῖαν δικαιοδοσίαν, οὐ μόνον ἀναπληροῦντες τοὺς *Sheriffs*, ἀλλὰ καὶ ἀντιπροσωπεύοντες ἐν πολλοῖς ἐν ἑκάστη ἐπαρχίᾳ τὸ στέμμα, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τῆς λέξεως *corona*· ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ οἱ *Coroners* ἐκλέγονται μὲν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἰσοδύναμοι, δυνάμενοι οὐχ ἥττον νὰ ἀπολυθῶσιν ὑπὸ τοῦ λόρδου καγκελαρίου ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν γαιοκτημόνων δι' ἀμέλειαν ἀποδεδειγμένην ἢ ἀνεκκνότητά κατὰ τὴν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος αὐτῶν ἢ διὰ βαθύ γῆρας· ἔχουσι δὲ κύριον καθήκον τὴν βεβαιώσιν τῶν αἰτιῶν τοῦ βικίου ἢ δολοφονικοῦ θανάτου, τῶν ναυαγίων, τῶν πυρκαγιῶν καὶ τοιούτου εἶδους ἐν γένει δυστυχημάτων, ἀποφαινόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν συμπράξει μετὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἐνόρκων. Τοῦ Εἰρηνοδίκου τέλος τὸ ὑπέρτιμον ἀξίωμα, ἀμισθον καὶ τοῦτο, ἀπονεμόμενον ἄλλοτε διὰ τῆς ἐκλογῆς, ἕως Ἑδουάρδου τοῦ Γ', ἀπονέμεται ἔκτοτε διὰ κυβερνητικοῦ διορισμοῦ· ἀλλ' ἀπαρκίτητον προσὸν πρὸς διορισμὸν εἶναι ἡ κατοχὴ μεγίστης ἀκινήτου καὶ κινητῆς περιουσίας, ἀποφερούσης ὠρισμένην ἐτήσιαν πρόσοδον, πρὸς δὲ βαθμοῦ γενεαλογικοῦ καὶ κοινωνικοῦ μεγάλου. Οὕτω διορίζονται εἰρηνοδίκαι ὁμότιμοι καὶ λόρδοι τοῦ κοινοβουλίου, οἱ υἱοὶ καὶ κληρονόμοι αὐτῶν, τὰ μέλη τοῦ ἐξ ἀπορρήτων Συνεδρίου, δικασταί, δικηγόροι, ἔξοχοι, οἱ ἀντιπρυτάνεις καὶ κασμήτορες τοῦ Πανεπιστημίου. Τοῦ εἰρηνοδίκου κύριον μὲν καθήκον εἶναι ἡ τήρησις τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἡσυχίας, ἐξ οὗ τὸ δικαίωμα τῆς λήψεως μέτρων εἰς καταστολὴν τῶν στάσεων καὶ τῶν παραχῶν καὶ τῆς ἀνακρίσεως τῶν ἀδικημάτων, ἀλλὰ καὶ ἡ φροντίς περὶ προαγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως τῶν ἐπαρχιακῶν συμφερόντων, ὅθεν τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως ἀδείων πρὸς σύστασιν ἐργοστασίων καὶ βιομηχανικῶν καταστημάτων, τῆς διανομῆς καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐπαρχιακῶν φόρων, τοῦ διορισμοῦ τῶν ἐφόρων τῶν πτωχοκομείων καὶ τῶν λοιπῶν δημοσίων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων· πρὸς δὲ τοῦ εἰρηνοδίκου μέλημα εἶναι ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἐν τῇ κομητείᾳ φυλακῶν καὶ φρενοκομείων, καὶ ἡ ἐκδοσις δικαστικῶν ἀποφάσεων ἀστυκῶν καὶ ποινικῶν ἐπὶ τῶν ἀπλουστέρων ὑποθέσεων. Σημειωτέον, ὅτι πολλὰ τῶν εἰρηνοδικιακῶν ἔργων, τὰ

σπουδαιότερα δηλονότι, δὲν δύνανται νὰ τελέσωσιν οἱ εἰρηνοδίκαι μεμνη-
νωμένως, ἕκαστος κατ' ἑαυτόν, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ συνέλθωσιν ἀπὸ κοινοῦ
εἴτε εἰς εἰδικὰς συνόδους, εἴτε καὶ εἰς τὰς κοινὰς ἢ τακτικὰς συνόδους,
τὰς κατὰ τρίμηνον συνερχομένας καὶ τριμηνιαίας λεγομένας, αἵτινες ἀπο-
τελοῦνται ἐκ πάντων μὲν τῶν εἰρηνοδικῶν τῆς κομητείας, ἀλλὰ προσέτι
καὶ τῶν μελῶν τοῦ μεγάλου καὶ μικροῦ ὀρκωτικοῦ δικαστηρίου (τοῦ τε
περὶ τῆς παραπομπῆς δηλονότι ἀποφαينوμένου καὶ τοῦ δικάζοντος τὴν οὐ-
σίαν), ὡς ἐπίσης τοῦ *Sheriff*, τοῦ ἀρχαιοφύλακος τοποτηρητοῦ, τῶν *Corna-*
ners καὶ τῶν ἐπιστατῶν τῶν φυλακῶν. Τῶν τριμηνιαίων τούτων συνόδων
προεδρεύει ἐπιτίμως ὁ τοποτηρητής, γραμματεῦει δὲ ὁ καλούμενος γραμ-
ματεὺς τῆς κομητείας, ὅστις διορίζεται ἰσοβίως παρὰ τοῦ τοποτηρητοῦ
μεταξὺ τῶν διδασκτῶν τοῦ δικαίου, τῶν ἐξασκησάντων τὸ τοῦ δικηγόρου
ἐπάγγελμα. Τῶν συνόδων τούτων ἔργον ἰδίως εἶναι ἡ εἰς τὴν κομητείαν
ἐπιβολὴ φόρων χάριν τῶν ἐπαρχιακῶν ἀναγκῶν, ἡ φροντίς περὶ οἰκοδομῆς
φυλακῶν καὶ δικαστικῶν καταστημάτων, ὁ μετασχηματισμὸς διὰ νέας
ὁροθετήσεως τῶν διοικητικῶν καὶ δημοτικῶν περιφερειῶν, ἡ προμήθεια
τῶν εἰς συντήρησιν τοῦ ἐπαρχιακοῦ στρατοῦ ἀναγκασιούτων, ἡ χορήγησις
ἀδειῶν πρὸς σύστασιν ἰδιωτικῶν φιλάνθρωπικῶν καταστημάτων, ὁ διορι-
σμὸς τῶν ἐν τῇ κομητείᾳ κατωτέρων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων ὡς καὶ τοῦ
τὰμίου τῆς κομητείας, τῶν ἐπιτηρητῶν τῶν γεφυρῶν καὶ τῶν εἰσπρακτό-
ρων τῶν διοδίων, ἡ ὀριστικὴ διάλυσις τῶν κατὰ τὴν διανομὴν τῶν φόρων
ἐγχειρομένων διαφορῶν καὶ ἡ κατ' ἔφασιν μεταρρυθμίσις τῶν πρωτοδικῶν
ἀποφάσεων τῶν ὑπὸ τῶν εἰρηνοδικῶν κατὰ μέρος ἐκδοθεισῶν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων σαφῶς δηλοῦται, ὅτι ἡ κυβερνητικὴ ἐξουσία, ἡ παν-
τελὴς ξένη οὐσα πρὸς τὴν δημοτικὴν διοίκησιν, εἶναι πάντῃ ξένη καὶ πρὸς
τὴν ἐπαρχιακὴν διοίκησιν. Αἱ εἰρημέναι σύνοδοι ἐπιβάλλουσι κατὰ τὸ δο-
κοῦν τοὺς ἀναγκαίους φόρους καὶ λύουσι τὰς κατὰ τὴν διανομὴν καὶ τῶν
διαφορὰς, μετασχηματίζουσιν αὐτοβούλως τὰς διοικητικὰς περιφερείας καὶ
τοὺς δήμους, προμηθεύουσι τὰ χρειώδη εἰς τὸν στρατὸν τῆς κομητείας,
καταρτίζουσιν ὡς βούλονται τὸ προσωπικὸν τῆς ἐπαρχιακῆς διοικήσεως·
αὕτη δὲ ἡ ἐπαρχιακὴ διοίκησις ἡ συνήθης ἐνδασκεῖται ὑπὸ μεγαλοκτημό-
νων καὶ πεφωτισμένων ἀμίσθων λειτουργῶν, ὑποχρεωτικῶς ὑπηρετούντων,
παρ' οἷς οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχει ἡ κεντρικὴ ἐξουσία καὶ ἡ κομματικὴ πολι-
τικὴ. Τὸ ἀξίωμα τοῦ *Sheriff* ἀπονέμεται μὲν ἀπὸ τῶν χρόνων Γεωργίου
τοῦ Β' διὰ βασιλικοῦ διορισμοῦ, ἀλλ' ἐν πρώτοις εἶναι ἀμισθον, ἐπομένως
ἔχει θηρευτὰς μόνον φιλοτίμους ἀνδρας, οὐδαμῶς συνανοῦντας νὰ σκιά-
σωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ὑπόληψιν διὰ διαγωγῆς φατριαστικῆς· ἄλλως ἡ
βασιλικὴ ἐκλογὴ πίπτει μόνον ἐπὶ ἓνα ἐκ καταλόγου ὑποψηφίων καταρτι-
ζομένου ὑπὸ πολυμελοῦς Συνεδρίου ἀνωτάτων τῆς πολιτείας λειτουργῶν.
Ὁ τοποτηρητής ἐφείλει ὡσαύτως τὸν διορισμὸν αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλικὴν

ἐξουσίαν, ἀλλ' οὗτος οὐ μόνον εἶναι ἀμισθος, ἀλλὰ καὶ ἰσόβιος, οὐδένα διατρέχων κίνδυνον ἀπώλειας. Τῶν *Coroners* τὸ ἀξίωμα εἶναι ἤδη αἰρετὸν καὶ ἰσόβιον. Τέλος τῶν εἰρηνοδικῶν τὸ ἀξίωμα ἀπονέμεται μὲν διὰ κυβερνητικοῦ διορισμοῦ, ἀλλ' εἶναι ἐν πρώτοις ἀμισθον μὲν καὶ τοῦτο, καλοῦνται δ' εἰς αὐτὸ μόνον βιβυκτῆμονες καὶ πολυτάλαντοι εὐπατρίδαι, θεωροῦντες τρόπον τινὰ αὐτὸ ὡς πρωταγωνισμὸν καὶ ὡς σταθμὸν εὐρυτέρου καὶ ἐπιφανέστερου μέλλοντος πολιτικοῦ βίου, ἐπομένως οὐ μόνον οὐδαμῶς ἐπιζητοῦντες αὐτό, ἵνα βιώσωσιν ἐκ τῶν ὠφελημάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ θέλοντες ν' ἀρυσθῶσι πολιτικὴν δύναμιν ἐκ τῆς ἐντίμου καὶ εὐσυνειδήτου αὐτοῦ διαχειρίσεως.

Ἐν δὲ τῇ περιχεστῇ περικυκλῇ τῆς Ἀγγλίας, τῇ ἐπιφανεῖ ὁμοσπονδίᾳ τῶν Βορείων Ἀμερικανικῶν πολιτειῶν, δὲν ἐρεῖδεται μὲν εἰς τὴν ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐγενείας ἀνεξαρτησίαν τοῦ χαρακτηῖρος ἡ ἐπαρχιακὴ αὐτοδιοίκησις, ἀλλ' οὐχ ἥττον τυγχάνει οὖσα καὶ ἐκεῖ πάντῃ ἀνεξάρτητος τῆς κυβερνητικῆς αὐτογνωμοσύνης καὶ τῆς φαιρικτικῆς πολιτικῆς. Ἐκεῖ ἡ δημοτικὴ ἐξουσία εἶναι κυρίως εἰπεῖν παντοδύναμος, ὑπὸ ἄλλους παρέχοντας πᾶσαν ἐγγύησιν· καὶ αὕτη εἶναι ἡ βᾶσις τῆς ἐν γένει διοικήσεως τῶν πολιτειῶν· οὐχ ἥττον καὶ ἐκεῖ ἔχει εὐρεῖαν δικαιοδοσίαν τὸ εἰρηνοδικειακὸν ἀξίωμα, ἀπολαβὸν οἷας τιμῆς καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ· καὶ ἐκεῖ διαδραμκτίζουσιν ἐπιφανέστατον ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ διοικήσει πρόσωπον αἱ σὺνοδοι τῶν εἰρηνοδικῶν. Ἐν τισὶ μὲν τῶν Ἀμερικανικῶν πολιτειῶν διορίζονται οἱ εἰρηνοδίκαι δι' ὠρισμένον χρόνον ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας, ἐν ἄλλαις δὲ ὑπὸ τῆς γερουσίας. Εἰς τὰς συνόδους δὲ τῶν εἰρηνοδικῶν ἀπόκειται πανταχοῦ ἡ μέριμνα τῆς συστάσεως καὶ ἐπιστάσεως τῶν φυλακῶν, τῆς διανομῆς τῶν ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ψηφισθέντων φόρων εἰς τοὺς δήμους, τῆς παρεχόμενης ἀδείων εἰς ἐξάσκησιν ὠρισμένων ἐπιτηδευμάτων, τῆς ἐπιβολῆς ποινῶν κατὰ τῶν λειτουργῶν τῶν παραβιάζοντων τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμοὺς κτλ. Ἐν ταῖς μεσημβρινωτέραις δὲ πολιτείαις οἱ κάτοικοι τῶν κομητειῶν ἐκλέγουσι καὶ ἰδίους ἐπαρχιακοὺς ἀντιπροσώπους, δικαιομένους νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐτοθελήτως φόρους ἄνευ τῆς συναίνεσεως τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ἐκ τῶν εἰρημένων διατρανοῦται, ὅτι οὐδ' ἴχνος δυνάμεως ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ διοικήσει ἔχει ἡ κυβερνητικὴ ἐξουσία. Ἡ γερουσία ὡς σῶμα διορίζει ἐν ταῖς πλείσταις τῶν πολιτειῶν τοὺς εἰρηνοδίκαις, ἀλλὰ καὶ ὅπου διορίζει αὐτοὺς ὁ πρόεδρος, διορίζει ἐπὶ μακρὰν σειράν ἐτῶν, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἐν Μασαχουσέτῃ ἐπὶ ἑπταετίαν· ἄλλως διορίζονται ἀείποτε πρόσωπα, διακρίθεντα πρότερον ἐν ἄλλαις ὑπηρεσίαις καὶ ἀπολαύοντα τῆς κοινῆς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης· καὶ τούτου αἴτιον, ὅτι ἐτιμήθη μεγάλως ἡ θέσις αὐτῇ διὰ τῆς ἐπιζητήσεως καὶ κατοχῆς αὐτῆς ὑπ' ἀνδρῶν περιφανῶν, οἵτινες κατέσχον πρότερον αὐτὴν τοῦ προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς δημοκρατίας τὴν ἐπιφανῆ ἑδραν.

Ἐν Πρωσσίᾳ δὲν ὑπάρχει μὲν κυρίως εἰπεῖν ἐπαρχιακὴ αὐτοδιοίκησις, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ, τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας ἐνασκούσης σύντονον καὶ τελεσφόρον ἐπιτήρησιν δυνάμει τῶν νόμων ἐπὶ τῆς τοπικῆς διοικήσεως· ἀλλ' οὐχ ἦττον καὶ οἱ διακρινόμενοι ἐπὶ περιουσίᾳ πολῖται ἐνασκοῦσιν ἐξ ἄλλου ῥοπὴν σπουδαιοτάτην εἰς τὴν ἐνέργειαν καὶ τὰς πράξεις τῶν διοικητικῶν λειτουργῶν, ἐπιτηροῦντες μὲν καὶ ἐλέγχοντες δικαιοματικῶς τὴν πορείαν αὐτῶν ἐν πολλοῖς, συμπράττοντες ἐν ἄλλοις μετ' αὐτῶν, πολλῶν δὲ διοικητικῶν ἔργων τὸ δικαίωμα τῆς κατ' ἰδίαν θέλησιν διευθετήσεως κεκτημένοι. Ἡ Πρωσσία ἀποτελεῖται ἐξ ἐλαχίστου ὁρίθμου ἐπαρχιῶν, μεγίστων τμημάτων τῆς ὅλης Πρωσσιᾶς ἐπικρατείας, ὧν ἐκάστη ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο ἢ τρία μικρότερα τμήματα, τὰς διοικήσεις, παραβλητέας ἐν μέρει πρὸς τοὺς Γαλλικοὺς νομοὺς, ἀποτελουμέναις πάλιν ἐκ πλείστων ὅσων νομῶν, ἰσοφριζόντων σχεδὸν πρὸς τὰς Γαλλικὰς ἐπαρχίας. Καὶ αἱ μὲν Πρωσσιαὶ ἐπαρχίαι, δηλονότι τὰ μεγάλα διοικητικὰ τμήματα τῆς Πρωσσίας, διοικοῦνται ὑπὸ ἀνωτάτων διοικητῶν ἢ προέδρων, παρ' οἷς ἐδρεύουσιν ἐπαρχιακαὶ σύνοδοι, ἐκλεγόμεναι καθ' ἐξαετίαν ὑπὸ τῶν ἐχόντων ὁρισμένην ἀκίνητον ἰδιοκτησίαν ἐκλογέων, ἀνανεουμένου ὁμοῦ τοῦ ἡμίσεως κατὰ τριετίαν. Καὶ αἱ μὲν ἐπαρχιακαὶ σύνοδοι οὐ μόνον γνωμοδοτοῦσι περὶ τῶν ληπτέων νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν μέτρων εἰς ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τῶν ἐπαρχιακῶν συμφερόντων, ἀλλὰ καὶ διεξάγουσι κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν τῆς ἐπαρχίας καταστημάτων, διανέμουςι τὸν ἐπὶ τῆς προσόδου φόρον καὶ ρυθμίζουσι τὰς μεταξὺ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἐπαρχίας σχέσεις. Οἱ δὲ ἀνώτατοι διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν διορίζονται μὲν ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἀριστευσάντων ἐν ταῖς δημοσίαις θεωρητικαῖς καὶ πρακτικαῖς ἐξετάσει μεγάλων εὐπατριδῶν, καὶ ὑπόκεινται οὐχὶ κυρίως εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργῶν, ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Τῶν δὲ διοικήσεων προϊστάται διοικητικὸν Συνέδριον, ἐκ πεφωτισμένων ἀνδρῶν συγκεείμενον καὶ προεδρευόμενον ὑπὸ εἰδικοῦ προέδρου, οὗτινος τὰ μέλη διορίζονται ὑπὸ τοῦ βασιλέως μεταξὺ τῶν κατεχόντων ἄλλοτε ἄλλας ἐπιφανεῖς λειτουργίας καὶ ὑποστάντων εὐδοκίμους ἐξετάσεις· ἀλλ' αἱ πράξεις αὐτοῦ ὑπόκεινται εἰς τὸν ἐλεγχον τῶν ἐπαρχιακῶν συνόδων, πρὸς ἃς δικαιοῦνται γὰρ ὑποβάλλωσιν οἱ πολῖται τὰς παραστάσεις καὶ τὰς αἰτιάσεις αὐτῶν κατὰ τῶν πράξεων τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ. Τέλος τῶν νομῶν προϊστάνται οἱ Νομάρχαι καὶ αἱ νομαρχιακαὶ σύνοδοι, ὧν οἱ πρῶτοι διορίζονται μὲν κατὰ τύπον ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ πράγματι ἐκλέγονται ὑπ' αὐτῶν τῶν νομαρχιακῶν συνόδων, περιοριζομένης τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἀπλὴν κύρωσιν τῆς ἐκλογῆς, μεταξὺ τῶν εὐδοκίμησάντων ἐν ταῖς δημοσίαις ἐξετάσεσι, ταῖς ὀριζομέναις ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς κατοχὴν διοικητικῆς θέσεως, αἱ δὲ δεύτεραι ἀποτελοῦνται ἐκ

τῶν κτηματιῶν τῶν ἐχόντων δικαίωμα ἐκλογῆς ἐν ταῖς ἐπαρχιακαῖς συνόδοις καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγροτικῶν δήμων, ἐκλεγομένων συνήθως μετὰ τῶν δημοτικῶν συμβούλων καὶ δημορχικῶν πρεσβέρων. Καὶ αἱ μὲν νομαρχιακαὶ σύνοδοι συντρέχουσιν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ νομοῦ τὸν Νομάρχην, ἐκλέγουσι διμελὴ ἐπιτροπὴν συνεργαζομένην δικρκῶς μετὰ τοῦ Νομάρχου, καὶ ἀναπληροῦσιν ἐν περιπτώσει κωλύματος, (ἥς ὁμοῦς ἀπικτεῖται ἡ κύρωσις ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ Συνεδρίου), διορίζουσι τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους τοῦ νομοῦ, αἰροῦνται τὰ μέλη τοῦ ἀναθεωρητικοῦ στρατολογικοῦ Συμβουλίου, καὶ ἀποφαίνονται περὶ τῶν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ νομοῦ ἐπιβλητέων φόρων, ψηφίζουσι δὲ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐγκρίσεως παρὰ τοῦ διοικητικοῦ Συνεδρίου φόρους πρὸς ἐκτέλεσιν κοινωφελῶν ἔργων ἐν τῷ νομῷ· οἱ δὲ Νομαρχαὶ διοικοῦσι τὸν νομὸν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν καὶ τὸν ἔλεγχον ἐκ δικλειμμάτων μὲν τῶν νομαρχιακῶν συνόδων καὶ δικρκῶς τῶν διμελῶν ἐπιτροπῶν. Σημειωτέον, ὅτι ὀφείλει μὲν ἀπὸ τοῦλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ Νομάρχης νὰ συγκαλῇ τακτικῶς τὴν νομαρχιακὴν σύνοδον, δύναται δὲ νὰ συγκαλῇ αὐτὴν καὶ ἐκτάκτως· ἀλλὰ καὶ ἕκαστον μέλος τῆς νομαρχιακῆς συνόδου δύναται νὰ ἄξιοι παρὰ τοῦ Νομάρχου τὴν ἐκτακτον σύγκλησιν αὐτῆς διὰ κατεπειγούσας ὑποθέσεις· ἐν ἀρνήσει δὲ αὐτοῦ δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ διοικητικὸν Συνέδριον. Ἐκ τούτων ἐμορσίνεται, ὅτι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πρωσίᾳ, ἥς οἱ συνταγματικοὶ θεσμοὶ εἶναι πολλῶν συγκαντρωτικώτεροι καὶ μοναρχικώτεροι ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ παρ' ἡμῖν, ὁ ὀρίζων τῆς ἐπαρχιακῆς διοικήσεως εἶναι πολλῶν εὐρύτερος ἢ ὅσον δύναται νὰ εἰκάσῃ ὁ ἀγνοῶν τὴν διοικητικὴν αὐτῆς διοργάνωσιν. Ὁ ἀνώτατος τῆς ἐπαρχίας πρόεδρος, ὁ ἔχων τὴν ἀνωτάτην ἐπιβλεψιν τῶν ὑπ' αὐτὸν διοικήσεων καὶ διενεργῶν ἀπ' εὐθείας πᾶσιν ὑποθέσιν ἀφορῶσιν εἰς τὰ γενικά συμφέροντα τοῦ μεγίστου διοικητικοῦ τμήματος, ὁ διευθύνει, παρέχει πᾶσιν ἐγγύησιν εὐσυνειδήτου τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐκπληρώσεως, οὐ μόνον ὡς ἀνήκων εἰς ἓνα τῶν βαθυκτημόνων καὶ ἱστορικῶν οἴκων τῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ καὶ ὡς φέρων ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἀπόδειξιν ἐπίσημον τῶν μεγάλων αὐτοῦ θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων, καὶ ὡς εὐθυνόμενος προσέτι ἐνώπιον ὅλου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Οὐχ ἥττον ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ περιορίζεται ἢ μᾶλλον ῥυθμίζεται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἐπαρχιακῆς συνόδου. Τὸ διοικητικὸν Συνέδριον ἀπορρέει ὡσαύτως ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὸ πολλαπλοῦν τοῦ σώματος ἐξ ἑνὸς συντελεῖ διὰ τῆς ἐνασχήτησεως ἀμοιβαίου ἐλέγχου τῶν διοικητικῶν λειτουργῶν ἐπ' ἀλλήλων εἰς τὴν ἀποτροπὴν τῆς διοικητικῆς ἀβιθαρεσίας ἢ μεροληψίας· ἐξ ἄλλου δὲ συμβάλλεται εἰς τοῦτο ὁ ἔλεγχος τῶν πράξεων αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν συνόδων. Τέλος τὴν ὀρθὴν καὶ ἀμερόληπτον τῶν νομαρχῶν διοίκησιν ἐγγυᾶται ἀποχρῶντως ἡ ἀπόρροια αὐτῶν καὶ ὁ ἔλεγχος ὑπὸ τῶν νομαρχιακῶν συνόδων.

Ἐν Γαλλίᾳ ἄλλοτε, πρὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, ἡ ἐπὶ τῇ ἐπαρχίᾳ εἶχεν ἀπὸ μακρῶν αἰώνων ἰδίαν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, τὰς συνόδους τῶν τάξεων (*états*), καὶ διεχειρίζεν αὐτοτελῶς τὰ οἰκονομικὰ αὐτῆς πράγματα· ἀλλὰ καὶ ἰδίαν τρόπον τινὰ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν καὶ ἰδίαν δικαστικὴν ἐξουσίαν διὰ τῶν λεγομένων *parlements*, ἐξ ὧ καὶ προήλθε δεινὸς πόλεμος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς βασιλείας, ἣτις ἔληξε διὰ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789, ἀνατρεψάσης ὁλόκληρον τὸ τότε καθεστῶς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης καὶ τῆς διαδεξαμένης αὐτὴν συγκεντρωτικωτάτης αὐτοκρατορίας Ναπολέοντος τοῦ Α' ἐπεκράτησεν ἡ συγκεντρώσις ἐν τῇ διοικήσει. Ἡ δημοτικὴ ἐξουσία ὑπόκειται ἐν πολλοῖς εἰς τὴν νομαρχιακὴν καὶ τὴν κυβερνητικὴν, οὐ μόνον διότι ὁ δήμαρχος ἐπιτηρεῖται καὶ ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν τοῖς πλείστοις αἱ ἀποφάσεις τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ὑφίστανται τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομάρχου καὶ τῆς προισταμένης αὐτοῦ κεντρικῆς ἐξουσίας. Ὁ Νομάρχης εἶναι ἔκτοτε ἐν Γαλλίᾳ ὁ ἀληθὴς ἄρχων τῆς τοπικῆς διοικήσεως· ὅθεν 1) μὲν ἐνασκει ὡς τοιοῦτος τὸ δικαίωμα τῆς ἐγκρίσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν δημοτικῶν πράξεων καὶ ἀποφάσεων, 2) δ' ἐκδίδωσι κανονιστικὰς διατάξεις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν νόμων καὶ τῶν γενικῶν διαταγμάτων, ὡςάκις πρόκειται νὰ διαταχθῶσιν ἐπιτόπια προφυλακτικὰ μέτρα περὶ ἀντικειμένων ἀνκτεθειμένων εἰς τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, 3) δὲ ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον δικαιοδοσιακὸν βαθμὸν ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ, 4) εἰς τὸν Νομάρχην προσέτι ἀπόκειται ἡ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὑποστήριξις καὶ ἀντιπροσωπεΐα τῶν νομίμων συμφερόντων καὶ δικαιωμάτων τῶν ἐπαρχιῶν, ὡςάκις δι' εἰδικῶν διατάξεων δὲν ἀνετέθη εἰς ἄλλας ἀρχάς ἢ ἀντιπροσωπεΐα αὕτη. Ἀλλ' ἐν ταῖς πλείστοις τῶν νομαρχιακῶν ἐνεργειῶν καὶ ὑποθέσεων ὑπῆρχεν ἀνάγκη τῆς προτέρως ἐγκρίσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ προισταμένου ὑπουργείου, ἐξ ὧ ἐπήρχετο δυσχέρεια μεγίστη εἰς τὴν αἰσίαν καὶ ταχεῖαν τῶν ἀπαιτούμενων τῆς τοπικῆς διοικήσεως ὑποθέσεων ἔκδοσιν. Τοῦτο προκάλεσε τὴν ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ' ἐκδοσιν τοῦ περὶ διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως αὐτοκρατορικοῦ ψηφίσματος τῆς 25 Μαρτίου 1852, τροποποιηθέντος ἐν μέρει διὰ τοῦ ψηφίσματος τῆς 13 Ἀπριλίου 1861, δι' ὧν πολλάι ὑποθέσεις ἐπιτόπιοι ἀπαιτοῦσαι ἕως τότε τῶν ὑπουργείων τὴν ἀπόφασιν καὶ διὰ τοῦτο βραδύνουσαι καὶ δικαιωνιζόμεναι ἐν τοῖς ὑπουργικοῖς γραφείοις, ἀνετέθησαν ὁριστικῶς εἰς τῶν Νομαρχῶν τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν, ἀπενεμήθη δ' εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ ἀπ' αὐθείας διορισμὸς ἀνεῦ τῆς κυβερνητικῆς ἐγκρίσεως τῶν μελῶν τῶν ἐρευνητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν κατὰσττημάτων τῶν φυλάκων καὶ τῶν ἱατρῶν, ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων αὐτῶν, τῶν νομαρχιακῶν ἀρχαιοφυλάκων, τῶν ὑπεραριθμῶν φυλάκων καὶ ἐπιστατῶν τῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν, τῶν ἀστυνόμων τῶν ἐχουσῶν ὀλιγωτέρως τῶν 6 χιλ. κατοίκων

πόλεων, τῶν ἐν κειρῷ ἐπιδημίας ὑγειονομικῶν ἱατρῶν, τῶν φυλάκων τῶν ἀλυσκῶν καὶ ἄλλων τινῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν νομαρχιακῶν καὶ ἐπαρχιακῶν.

Μετέχουσι μέχρι τινὸς τῆς νομαρχιακῆς διοικήσεως καὶ δύο συνέδρια ἢ σωματεῖα, τὸ νομαρχιακὸν συμβούλιον (*conseil de préfecture*), ἐδρεύον μόνιμως ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ νομοῦ, καὶ τὸ γενικὸν συμβούλιον τοῦ νομοῦ (*conseil général*), συγκαλούμενον ἐτησίως, ὧν τὸ μὲν πρῶτον, ἀποτελούμενον ἐκ τεσσάρων μελῶν, διοριζομένων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως μετὰ τῶν διδασκτόρων τοῦ δικαίου ἢ τῶν ὑπηρετησάντων ἐν τῷ δικαστικῷ ἢ διοικητικῷ κλάδῳ ἐκτελεῖ κυρίως μὲν καθήκοντα πρωτοβάθμιου διοικητικοῦ δικαστοῦ, ἀλλὰ καὶ συμπράττει μετὰ τοῦ Νομάρχου ἐπὶ ὠρισμένων τινῶν ἀντικειμένων φορολογικῶν καὶ κοινωτικῶν, τὸ δὲ δεύτερον, ἀποτελούμενον ἐκ 30 τοῦ πολὺ μελῶν, ἐκλεγομένων διὰ καθολικῆς ψηφοφορίας, ἔχει ἐν τῇ νομαρχιακῇ διοικήσει περίπου οἷα παρ' ἡμῖν δικαιώματα τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον, προκειμένου περὶ τῶν ἐπαρχιακῶν πραγμάτων, δηλονότι τὸ τῆς ἐρεύνης τῶν νομαρχιακῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν, τῆς ἐπιψηφίσεως καὶ ἐγκρίσεως αὐτῶν, καὶ τὸ τῆς γνωμοδοτήσεως περὶ δικηδόνων ἀντικειμένων.

Σημειωτέον, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ κατὰ μὲν τὸ Σύνταγμα τοῦ 1791 καὶ τοῦ 1795 ἡ διαίρεσις καὶ ὁ σχηματισμὸς τῶν δήμων ἐτελεῖτο δι' ἀποφάσεων τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας· μόνον δὲ ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ μεγαλωνύμου Ναπολέοντος ἐξ ἀναλογίας δῆθεν νόμου τινὸς περὶ δικαιοδοσίας τῶν εἰρηνοδικείων ἢ ἐκτελεστικῇ ἐξουσίᾳ ἐθεώρησεν ἀνήκον εἰς ἐαυτὴν τὸ δικαίωμα καὶ τῆς διὰ διατάγματος δικιρέσεως καὶ μετασχηματίσεως τῶν δήμων, ἀλλὰ καὶ τότε μετὰ προτέραν σύμφωνον γνωμοδότησιν τῶν διαμεριζομένων ἢ συνηνωμένων δήμων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1837 πάλιν ἀπαιτεῖται νόμος, ὅσάκις ὁ μετασχηματισμὸς ἢ ἡ διαίρεσις τῶν δήμων μεταποιεῖ τὴν περιφέρειαν διοικητοῦ τινος τμήματος οὕτως, ὥστε ἡ μεταποίησις ἐοράπτεται τῆς περιφέρειας τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν ἐκλογικῶν συλλόγων.

Οὕτως ἐν συντόμῳ ἔχουσι τὰ τῆς Γαλλικῆς νομαρχιακῆς καὶ ἐπαρχιακῆς διοικήσεως. Ἐπὶ τῇ βᾶσει δὲ τῶν Γαλλικῶν ἀρχῶν καὶ κειμένων κατηρτίσθη καὶ ἡ ἡμετέρα διοίκησις. Καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχει διοίκησις νομαρχιακῇ, στηριζομένη ἐπὶ τῆς δικιρέσεως τοῦ κράτους εἰς νομούς· καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχει ὑποδιαίρεσις τῶν νομῶν εἰς ἐπαρχίας, ὧν προέστανται ἑπαρχοί, συνερχομένων κατ' ἔτος καὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ. Ὡς δὲ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ παρ' ἡμῖν ὁ Νομάρχης εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων καὶ τῶν γενικῶν διαταγμάτων ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ νομοῦ καὶ ἐντολοδόχος τῆς κεντρικῆς διοικήσεως πρὸς ἐπιχειρήσιν τῶν ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἀναγκῶν ὑπαγορευομένων μέτρων. Ὡς ἐν Γαλλίᾳ, καὶ παρ' ἡμῖν οἱ ἑπαρχοί τυγχάνουσιν ἀπλῶς δε-

γυνα βοήθητικῇ τοῦ προϊσταμένου Νομάρχου καὶ τῶν ὑπουργείων διὰ τῆς τοπικῆς διοικήσεως καὶ ἀναπληροῦσι μόνον τὴν τοῦ Νομάρχου δικαιοδοσίαν κατ' ἐξαιρέσειν ἐν ἐλαχίσταις ὁρισμέναις ῥητῶς ὑπὸ τῶν νόμων περιπτώσεσιν, οὐδέποτε δὲ τὴν τῶν ὑπουργῶν. Ὡς ἐν Γαλλίᾳ, καὶ παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσι ἐπαρχικὰ συμβούλια, διανέμονται τοὺς φόρους τοῦ ἐπιβυλλομένου εἰς ἱκανοποίησιν τῶν ἐπαρχιακῶν ἀνγκῶν καὶ διανέμονται τοὺς δημοσίους φόρους εἰς τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας, ἐκδικάζοντα τὰ παράπονα κατὰ τῶν δημοτικῶν δικνομῶν τῶν ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου ἐπινεμηθέντων εἰς τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας δημοσίων καὶ ἐπαρχιακῶν φόρων, κατερτίζοντα τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὸν ἀπολογισμὸν τῶν ἐπαρχιακῶν δαπανῶν καὶ ἐν γένει κανονίζοντα τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῆς ἐπαρχιακῆς περιουσίας ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Κυβερνήσεως, γνωμοδοτοῦντα ἐφ' ὧν ἀντικειμένων ἤθελε τυχὸν προκληθῇ ἡ γνώμη αὐτῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑποβάλλοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν προτάσεις ἐν εἴδει εὐχῶν καὶ δι' εὐπρεπῶν παρατετάσεων ὡς πρὸς τὰ γενικὰ τῆς ἐπαρχίας συμφέροντα καὶ ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν διοικητικῶν αὐτῆς κλάδων. Ὁμολογητέον μάλιστα, ὅτι παρ' ἡμῖν ἀπενεμήθη εὐρυτέρα πῶς δικαιοδοσία τοῖς ἡμετέροις ἐπαρχιακοῖς Συμβούλοις τῆς τῶν γαλλικῶν ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων. Ἀλλ' οὐχ ἦττον ἐν γένει καὶ ὁ τῆς τοπικῆς διοικήσεως τῆς Γαλλίας ὀρίζων εἶναι ἐν γένει εὐρύτερος τοῦ τῆς ἡμετέρας, διότι, ὡς παρατηρήσαμεν, ἐν Γαλλίᾳ μὲν ὑπάρχουσι γενικὰ συμβούλια τοῦ νομοῦ, ἐξετάζοντα καὶ ἐπιψηφίζοντα τοὺς νομαρχικοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς καὶ ἐκφέροντα ἀποφάσεις περὶ ὁδοποιίας, περὶ φυλακῶν καὶ περὶ ἄλλων δημοσίων τοῦ νομοῦ καταστημάτων, πρὸς δὲ βουλευόμενα περὶ ἐκποιήσεως καὶ ἀπαλλοτριώσεως τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου τῶν νομῶν περιουσίας, περὶ εἰσαγωγῆς δικῶν, περὶ συμβιβασμῶν, κτλ. ἐνῷ παρ' ἡμῖν, εἰ καὶ ῥητῶς τὸ ἄρθρον 15 τοῦ νομοῦ τῆς 5 Δεκεμβρίου 1845 περὶ τῆς δικιρέσεως τῶν νομαρχιακῶν καὶ ἐπαρχιακῶν ἀρχῶν ἐπανελάβε τὴν ἀρχικὴν διάταξιν τοῦ διατάγματος τῆς 3) 15 Ἀπριλίου 1833 περὶ συστάσεως γενικῶν νομαρχιακῶν συμβουλίων εἰς τοὺς νομοὺς, οὐχ ἦττον δὲν συνέστησαν τοιαῦτα νομαρχικὰ συμβούλια.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐπίσης ὑπάρχουσι συμβούλια τῶν νομαρχιῶν, ὧν καθήκον τὸ γνωμοδοτεῖν μὲν ἐπὶ τῶν φορολογικῶν καὶ κοινοτικῶν ἀντικειμένων, τὸ δικάζειν δὲ μετὰ τοῦ νομάρχου τὰς διαφορὰς τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ἐν ᾧ παρ' ἡμῖν τὰ μὲν τῆς καθαρᾶς διοικήσεως καθήκοντα ἀπενεμήθησαν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Νομάρχην, τὰ δὲ εἰς τὰς τοπικὰς διοικητικὰς ἀρχὰς τῆς Γαλλίας ἀνατεθειμένα ἔργα τοῦ ἀμφισβητουμένου διοικητικοῦ ἀπεδόθησαν τινὰ μὲν εἰς τὸν νομάρχην μόνον, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ ἐξέτασις τῶν λογαριασμῶν τῶν δημοτικῶν ὑπολόγων, ἄλλα δὲ εἰς τὸν νομάρχην συμπράττοντα μετ' ἄλλων δημοσίων ἢ δημοτικῶν λειτουργ-

γῶν καὶ σχηματίζοντα μετ' αὐτῶν εἰδικὸν διοικητικὸν δικαστήριον πρὸς
 ἐκδίκασιν ὀρισμένων διαφορῶν. Πλὴν δὲ τούτου παρ' ἡμῖν εἶναι μὲν ὑπό-
 χρεως ἡ κυβέρνησις εἰς μετασχηματισμὸν ἢ διαίρεσιν δήμου νὰ ζητήσῃ
 τὴν γνώμην τοῦ ἀρμοδίου δημοτικοῦ καὶ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, ἀλλ'
 οὐδαμῶς αὕτη εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὴν κυβέρνησιν, ἐν ᾧ ἐν Γαλλίᾳ ἐπ'
 αὐτῆς τῆς παντοκρατορικῆς δυνάμεως Ναπολέοντος τοῦ Α' ἀπαιτεῖτο εἰς
 διαίρεσιν ἢ μετασχημάτισιν δήμου ἢ προηγουμένη σύμφωνος γνώμη τῶν
 τοπικῶν σωματείων. Ἐπίσης ἐν Γαλλίᾳ ἀπαιτεῖται ἡ γνωμοδότησις τῶν γε-
 νικῶν συμβουλίων τῶν νομῶν καὶ διὰ τὸν μετασχηματισμὸν τῆς περιφε-
 ρείας τῶν νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν
 πρωτεύουσων, οὐχ ἥττον δὲ καὶ διὰ τὴν σύστασιν, μεταρρυθμίσιν ἢ κα-
 τάργησιν τῶν ἀγορῶν καὶ πανηγύρεων, ἐν ᾧ παρ' ἡμῖν οὐδεμίαν τοπικοῦ
 σωματείου γνωμοδότησιν προτέρα ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο. Πρὸς δὲ ἀπὸ
 τῆς ἐκδόσεως τῶν αὐτοκρατορικῶν ψηφισμάτων Ναπολέοντος τοῦ Γ' ἐγέ-
 νετο ἄλλο βῆμα πρὸς τὴν διοικητικὴν ἀποκέντρωσιν, ἀνατεθείσης μὲν
 τῆς ἐριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ πολλῶν ὑποθέσεων θιγουσῶν τὰ συμφέροντα
 τῶν νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν δήμων εἰς τοὺς Νομάρχας, ἀπονε-
 μηθέντος δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς ἀπολύ-
 σεως πολλῶν ἐν τῷ νομῷ κατωτέρων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν. Καὶ εἶναι
 μὲν ἀληθές, ὅτι, τῶν Νομαρχῶν ὄντων ἐξηρητημένων ἀπὸ τῆς Κυβερνή-
 σεως, μικρὰ δύνάμεις ἀφηρέθη κατ' οὐσίαν ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' οὐχ
 ἥττον ἀφηρέθη ὅπως δὴ ποτε μικρὰ δύνάμεις, διότι εἰς τοὺς ἐν Γαλλίᾳ Νο-
 μάρχας, διακρινομένους ἐπὶ ὑπερτέραν κοινωνικὴν θέσιν καὶ ἐπὶ εὐρείᾳ παι-
 δεύσει, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐπὶ ἀπειλῇ χορήγησις ἐμπιστευτικῶν διαταγῶν
 καθ' ἑκάστην περὶ τῆς τηρήσεως τοιαύτης ἢ τοιαύτης πορείας κατὰ τὴν
 ἐνάσκησιν τῆς ἐξουσίας αὐτῶν. Προφανὲς ἐκ τούτων ἐμφαίνεται τὸ ἀληθές
 τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου, ὅτι καὶ τῆς Γαλλίας ἡ διοικητικὴ συγκέντρωσις εἶναι
 πῶς μᾶλλον περιορισμένη τῆς παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ἐν Γαλλίᾳ ἐπῆλθεν ἔτι
 εὐρυτέρα ἀνάπτυξις τῆς αὐτοδιοικήσεως διὰ τοῦ νέου νόμου τῆς 10 Αὐγού-
 στου 1871 περὶ γενικῶν συμβουλίων τῶν νομῶν, ψηφισθέντος μετὰ τὴν
 ἔκπτωσιν τῆς αὐτοκρατορίας. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὸ γενικὸν συμβού-
 λιον ἐκλέγει ἐτησίως ἰδίαν ἐπιτροπὴν νομαρχιακὴν (*commission départe-
 mentale*), ἐδρεύουσάν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ νομοῦ, ἣτις κανονίζει καὶ
 διευθετεῖ τὰς σχετικὰς πρὸς τὸν νομὸν ὑποθέσεις, ὧν τὴν διεύθυνσιν ἀνέ-
 θηκεν αὐτῇ τὸ γενικὸν τοῦ νομοῦ συμβούλιον, καὶ γνωμοδοτεῖ περὶ πασῶν
 τῶν τοῦ νομοῦ ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν ἤθελε κρίνει πρέπον νὰ ἐπιστήσῃ τὴν
 προτοχὴν τοῦ Νομάρχου ἢ ἐφ' ὧν ἤθελε προκληθῇ ὑπ' αὐτοῦ, διανέμει τοὺς
 ἐν τῷ νομαρχικῷ προϋπολογισμῷ προσθέτους φόρους, ἐρίζει τὸν χρόνον
 καὶ τὸν τρόπον τῆς κατακυρώσεως ἢ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν νομαρ-
 χικῶν δανείων, ὁσάκις δὲν ὠρίσθῃ οὗτος ὑπὸ τοῦ γενικοῦ συμβουλίου,

δρίζει ὡσχύτως τὸν χρόνον τῆς κατακυρώσεως τῶν ἔργων νομαρχικῆς ὠφελείας.

Αὐτὸ δὲ τὸ γενικὸν συμβούλιον διανέμει κατ' ἰδίαν κρίσιν κατ' ἔτος τοὺς ἀμέσους φόρους, ψηφίζει ἐξ οἰκείας ἀρμοδιότητος τὰ πρόσθετα ἑκατοστὰ, ὧν ἡ εἰσπραξὶς ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν νόμων καὶ ἀποφαίνεται διοριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν σύστασιν, κατὰ λυσιν ἢ μεταβολὴν τῶν ἀγορῶν καὶ πανηγύρεων ἢ εἰς τὴν περὶ τὰς καὶ ὑπέρθεσιν τῶν προσθέτων φορολογικῶν δόσεων τοῦ δημοτικοῦ φόρου, ὡς ἐπίτης ἐπὶ τῆς διευθύνσεως καὶ χαράξεως τῶν νομαρχιακῶν ὁδῶν, ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς διαχειρίσεως τῶν τοῦ νομοῦ κτημάτων· ἀποφαίνεται δ' οὐχ ἥττον τελεσιδίκως καὶ ἐπὶ τῶν κινήσεων τῶν δημοτικῶν συμβουλίων διὰ τὴν σύστασιν ἢ ἀνάνεωσιν προσθέτων φόρων, καὶ ἐπὶ τῆς κτήσεως, ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν νομαρχιακῶν κτημάτων τῶν χρησιμευόντων εἰς νομαρχιακὰ καταστήματα, εἰς σχολεῖα, εἰς δικαστήρια, εἰς φυλακὰς καὶ εἰς στρατώνας τῆς χωροφυλακῆς. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι καὶ κατὰ τοῦτον τὸν Γαλλικὸν νόμον ἡ ἐκδοσις διατάγματος κυβερνητικῶν προσηκόντως ἡτιολογημένου ἐντὸς τῆς ὁρισμένης ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίας δύναται νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ἀποφάσεις ταύτας.

Ἐκ τῶν ρηθέντων προδήλως συνάγεται, ὅτι ἡ ἐργάνωσις τῆς ἐπαρχικῆς διοικήσεως τῆς Ἀγγλίας, τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Πρωσίας καὶ αὐτῆς τῆς Γαλλίας, τῶν προεξάρχοντων ἐν τε τῷ πολιτισμῷ καὶ τῷ πληθυσμῷ ἐθνῶν, στηρίζεται ἐπὶ βάσεων πολλῶ ἀποκεντριωτέρων ἢ παρ' ἡμῖν. Ἔνεκα δὲ τούτου οὐ μόνον ἡ ἐπαρχικὴ διοίκησις παρ' ἡμῖν εἶναι πολλῶ ὑποδεστέρα κατὰ τὴν εὐστοχίαν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων αὐτῆς τῆς τῶν ἐθνῶν τούτων, ἀλλ' ἡ συγκεντρωτικὴ αὐτῆς διοργάνωσις συντελεῖ μετὰ καὶ τῶν ἄλλων συγκεντρωτικῶν παρ' ἡμῖν θεσμῶν εἰς τὴν διαφθορὰν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, περὶ τὸν ἑαυτοῦ καθεκτοῦς ἰδιοτελεῖς συνεταγισμοὺς οὐχ ἥττον μετὰ ἐκλογέων καὶ βουλευτῶν ἢ μετὰ βουλευτῶν καὶ ὑπουργῶν, ἐξ οὗ ἡ ἀπαίσια ἄλυσις κατὰ στρεπτικῆς ἀλληλεξάρτησιν αὐτῶν καὶ ἡ διάθεσις τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν συναπτομένων συμφερόντων ὑπὲρ ἀηδοῦς καὶ ὑπολογιστικῆς φιλαρχίας καὶ ταπεινοτάτης φιλοδοξίας. Ἐκ τούτου καταφαίνεται, ὅτι πρὸς εἰλικρινῆ καὶ ἀνάθετον τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ἐφαρμογὴν ἀνάγκη ταχείας ἀναδιοργανώσεως τῶν διαφόρων ἡμῶν ὀργανικῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ ἰδίως τῆς παρ' ἡμῖν ἐπαρχικῆς διοικήσεως ἐπὶ βάσεων ἀποκεντριωτέρων, οὐ μόνον περιοριζομένης τῆς ἐξουσίας τῶν κατὰ τὸν τρόπον διοικητικῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ ἀναπτυσσομένης τῆς ἐπιδράσεως τῆς βουλήσεως τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῇ ἐπαρχικῇ διοίκησιν.

Καὶ ὁ μὲν περιορισμὸς τῆς ἐξαρτήσεως τῶν νομαρχῶν ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπιτυγχάνεται τὸ μὲν διὰ τοῦ ὁρισμοῦ προσόντων εἰς κατάληψιν νομαρχιακῆς θέσεως πολυετοῦς ὑπηρεσίας προτέρας ἐν ἀξιωμασιν κίρετοῖς ἢ πολιτικαῖς λειτουργίαις ἄλλαις ἢ γνώσεων ἐπιστημονικῶν καὶ πρακτικῶν καὶ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν, ὑποβλη- λομένου εἰς τὴν συνκίνεσιν πολυμελοῦς ἐν Ἀθήναις συμβουλίου ἐξ ἀνδρῶν παρεχόντων ἐγγυήσεις, διατηροῦντος ὅμως τοῦ κέντρου τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλέγχου καὶ τῆς ἐπιβολῆς ἐλαφρῶν πειθαρχικῶν ποινῶν· τὸ δὲ διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοπικῶν συμβουλίων πολλῶν δικαι- ωμάτων, ἅτινα κέκτηται νῦν ἡ κεντρικὴ ἐξουσία. Ἡ δὲ τῆς ἐπιδράσεως τῆς τοῦ λαοῦ βουλήσεως ἀνάπτυξις καὶ ἰσχυροποιήσις κατ'ορθοῦται διὰ τῆς ἀναθέσεως πολλῶν δικαιωμάτων, ἀπονεμομένων τανῦν εἰς τοὺς νομάρ- χας ἢ τὸ κέντρον, εἰς τοπικὰ συμβούλια, κατ'αρτιζόμενα ἐπὶ τῇ βύρει σπουδαίων προσόντων ὑπὸ τοῦ λαοῦ δι' ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐκλογῆς. Τὴν τιμὴν καὶ ἔμφρονά τῶν συμφερόντων τῶν δήμων οἰκονομικὴν διαχεί- ρισιν ἐγγυᾶται ἀποχρώντως ἡ ὑποβολὴ τῶν εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχεί- ρισιν ἀναγομένων δημοτικῶν ψηφισμάτων εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, συγκροτούμενων ἐκ μελῶν, ἐκλε- γομένων μὲν δι' ἐμμέσου ἐκλογῆς, εἴτε δι' ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν ἐκλογέων ἐκάστου δήμου ἐκλεκτόρων, εἴτε δι' ἐκλογῆς ὑφ' ἐκάστου δημοτικοῦ συμ- βουλίου ὠρισμένου ἀριθμοῦ ἐπαρχιακῶν συμβούλων, κεκτημένων δὲ ὠρι- σμένα προσόντα· προσήκοντα δὲ προσόντα ἐπαρχιακῶν συμβούλων δύναται τις νὰ θεωρήσῃ τὴν προτέραν ὑπηρεσίαν ἐπὶ τινὰ ἔτη εἰς ἀνωτέραν πῶς δημοσίαν λειτουργίαν ἢ τὴν ἐπικειλημμένην προτέραν ἐκλογὴν εἰς βου- λευτικὴν ἢ δημοτικὴν λειτουργίαν ἢ τὴν κατοχὴν διδασκαλικοῦ διπλώ- ματος μετὰ καὶ πρακτικῆς διετοῦς ἢ τριετοῦς ἀσκήσεως ἐπιστημονικοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἀρχοῦσαν, νομίζω, παρέχει ἐγγύησιν ἡ τοιαύτη τῶν ἐπαρχιακῶν συμ- βουλίων κατάρτισις καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν διαχείρισιν τῶν οἰκονομικῶν συμ- φερόντων τῶν ἐπαρχιῶν, ἐποπτεῖαν καὶ ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ δημοτικῶν καὶ ἐλληνικῶν σχολείων, ἐπιτήρησιν τῶν φιλανθρωπικῶν κατα- στημάτων τῆς ἐπαρχίας, ὑπόδειξιν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ περιφερείᾳ ἐπι- σκευαστέων καὶ κατασκευαστέων ὁδῶν καὶ τὴν διὰ τῶν 3)4 τῶν ψήφων αὐτῶν ἀπόφασιν περὶ τῶν ἀναγκαίων τυχόν μεταρρυθμίσεων εἰς τὰς τῆς ἐπαρχίας δημοτικὰς περιφερείας. Εἰρήσθω, ὅτι ὁσάκις ἐπιβάλλονται διὰ δημοτικῶν ἢ ἐπαρχιακῶν ψηφισμάτων ὑποχρεώσεις τοῖς δημόταις ἢ ἐπαρ- χιώταις, ἀναγκαῖος ὁ ἔλεγχος αὐτῶν κατὰ τὴν πεποίθησίν μου ὑπὸ τῶν δικαστηρίων πρὸς βεβίωσιν τῆς πρὸς τοὺς νόμους συμφωνίας τῶν ψηφι- σμάτων. Ἀλλ' ἡ ἔμμεσος μετοχὴ τοῦ λαοῦ, δι' ἐφημέρων πολυμελῶν ἀρχῶν, πηγάζουσιν ἀπὸ τῶν τοπικῶν συμβουλίων, ἰδίως τῶν ἐπαρχιακῶν, ἢ καὶ

κατ'εὐθεΐαν ἐκλεγομένων διὰ περιορισμένης ψευφορίας ὑπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀναγκαστικὸν ἔστιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ κατὰ διαφόρους ἄλλας περιστάσεις τῆς διοικήσεως, καθ' ἃς ἐπίκειται κίνδυνος προσωποληψίας ἢ ἀκαίρου ζήλου τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν. Τοιαῦται δὲ ἰδίως τὰ ἐκλογικὰ καὶ φορολογικὰ ἀντικείμενα, καθ' ἃ πλὴν τῆς τοῦ λαοῦ μετοχῆς ὁρθὸν νὰ χωρῇ καὶ ἀνάμειξις κατὰ διαφόρους τρόπους τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν πρὸς ἀκριβεστέραν τῶν νομίμων ὁρῶν διαφύλαξιν.

Οὕτω τῶν δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν πραγμάτων διευθετουμένων, ἐξ ἐνὸς μὲν καθίτταται ὁμαλὸν τὸ στάδιον τῆς λειτουργίας τῶν νόμων ἐν τῇ διοικήσει, ἐξαφκνιζομένης τῆς ἐκθέσεως καὶ ἐκτόπου ἰσχύος τοῦ φατρισμοῦ, εἰς δὲ ὑποτάσσεται τανῶν κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ διοικητικὴ ἐνέργεια, διὰ τῆς λύσεως τῶν πλείστων περὶ τὴν διοίκησιν ζητημάτων ἐν τῷ φατρίᾳ ἄζοντι κέντρῳ, καὶ διὰ τῆς καθυποτάξεως καὶ αὐτῶν τῶν ἐπαρχιακῶν διοικητικῶν ἀρχῶν εἰς τὴν βούλησιν τῆς φατρίας, ἐξ ἄλλου δὲ ἐκανοποιοῦνται ταχύτερον, σωφρονέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον αἱ ἐκ φυσικῶν καὶ κοινωνικῶν λόγων προερχόμεναι διάφοροι καὶ παρεκκλᾶττουσαι δημοτικαὶ καὶ ἐπαρχιακαὶ ἀνάγκαι, αἵτινες αὐτοτελεῖς ὡς εἶπεν ἐν πολλοῖς οὔσαι, ἰδίως διαρρυθμίσεως χρήσουσι, εἰκότως προκαλοῦσαι ἀνεξάρτητον διοικητικὴν, οὐχ ἥττον δὲ καὶ νομοθετικὴν πολλῶν, ἐνέργειαν ἄλλ' οὐδὲ ὅπως κωλύεται καὶ ἡ διηγετικὴ τῶν δήμων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν διοικητικὴ ἐπίβλεψις ὑπὸ τῶν δημοσίων διοικητικῶν ἀρχῶν, συνισταμένη εἰς τὸ καταδεικνύειν συμβουλευτικῶς ταῖς τοπικαῖς ἀρχαῖς τὰ ἐνδεχόμενα ἐκ τινος ἐνεργείας κακὰ καὶ εἰς τὸ δι' ἐπιμελοῦς παρατηρήσεως ἐγκαίρως γινώσκειν τὰς οὐσιώδεις ἐνεργείας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ ἀντλεῖν τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν, διατηρουμένης ὁμῶς ἀείποτε τῆς αὐτοτελείας τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν δήμων.

Θεόδωρος Ν. Φλογαίτης.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΑΙ ΕΓΓΑΙΡΕΙΑΙ *

Ἐπιτρέψατέ μοι Κύριοι, ἄνευ προοιμίου νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν θέματος, τὸ ὅποτον καὶ τοι λίαν ἐκτετακμένον, ὅπως νέον καὶ ὑποκείμενον εἰς κρίσεις, θὰ προσπαθῇσω νὰ σκιαγραφήσω, οὐχὶ ὡς οἰκονομολόγος, ἀλλ' ὡς ἀπλοῦς ζηλωτὴς τῆς ἐργατικῆς βιομηχανικῆς οἰκονομίας, ἐπιθυμῶν νὰ διδάσκωμι καὶ ἄνευ ἀπαιτήσεως τοῦ διδάξαι.

Βεβαίως ἐν ἀρχῇ θὰ βαδίσω ἐπὶ σκοτεινοῦ ἑδάφους διότι ὁ συνεταγισμὸς εἶναι ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιστήμη δὲν εἶναι τελεία ἢ τοῦλάχιστον εἶναι ἀμφίβολος, τὰ ἐξοχώτερὰ δὲ πνεύματα εὐρίσκονται διηρημένα

* Ἀνεγνώσθη κατὰ Νοέμβριον 1882 ἐν τῷ Συλλόγῳ.